

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Controversiarum Inter Principes Cathedras Divi Thomæ Doctoris Angelici, Et Scoti Doctoris Svbtilis

Stümmel, Friedrich

Coloniæ Agrippinæ, 1680

Quæst. XIII. Quid denique docuerit circa diu ventilatam hanc
Controversiam S. Joannes Chrysostomus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84332)

Q V Æ S T I O XIII.

Quid denique docuerit circa diu ventilatam hanc contro-
versiam S. Ioannes Chrysostomus?

S V M M A R I V M.

1. Chrysostomus laudatus. n. 378.
2. Distinguit substantiam Dei à sapientia Dei. n. 379. & seq.
3. Effugium Adversarii praeluditur. n. 380.
4. Illud Apostoli: Ex parte cognoscimus, & ex parte prophetamus, quis intellexit? n. 381.
5. Non à sapientia substantiam Dei, sed ex substantia sapientiam esse. n. 382.
6. Explicite unum non esse aliud, non sive ut versarius. n. 380. & 384.

378. *Qualis Chrysost.* Divus Ioannes Chrysostomus Archiepiscopus Constantinopolitanus, Græcorum Augustinus, magnus Ecclesiæ Doctor, fidei Catholicæ, & bonorum morum propugnator acerrimus, quem *Leo Imperator* communem orbis terræ portum appellat, ac in Exordio Orationis suæ Encomiasticæ de hoc Sancto ita præfatur: Viri virtutem laudare

jussus, viri, inquam, cui ob eloquentiæ flumen cognomen est *Os aureum*, puto à me exigi, ut flammeos currus ascendam, aut miracula ostentem Mosaica. &c. is varias scripsit Homilias contra Anomæos de incomprehensibili Natura Dei, ibi quid ad propositum afferat, dicitur. Sit

A S S E R T I O.

S. Ioannes Chrysostomus Scoti doctrinam tot sanctorum Patrum calculus administratam suo in eandem consensu sapientissimè inaurat, ornat firmatque.

379. *Qualis Chrysost.* Probat ex Homil. 1. de incomprehensibili Dei Natura contra Anomæos, & habetur Tom. 5. Operum Chrysostomi, ubi substantiam Dei incomprehensibilem esse primò à Prophetis, secundò à Doctore Gentium Paulo Apostolo, tertio ab Angelis ipsis probans, expressè condistinguit substantiam Dei à sapientia, dicens: *Contendere scire, quid substantia Deus sit, postrema esse insania iudico, quod ut melius intelligatur, Prophetarum sententias asseram, quos non solum, quid substantia Deus sit, ignorare videmus, sed etiam de sapientia ejus quanta sit planè ambigere.* Et mox: *Verum cum eam ne Propheta quidem plenè percipere valeant, quantum ii insaniunt, qui substantiam ipsam suis objicere rationibus posse arbitrantur.* Hoc Argumentum nihil probaret, si substantia Dei formalissimè esset sapientia Dei. Sequela prob. Utraque ratio eandem prorsus haberet cognoscibilitatem, ita ut exprimendo per species alienas, & attingendo unam necessariò attingeretur, & exprimeretur altera: ergo sine ratione arguerentur Anomæi, eos inde insanire, quòd cum sapientiam non valeant percipere, quòd substantiam ipsam comprehendere velint, & foret argumentum quantum ad rem, de nominibus enim non est quaestio in præfenti, simile isti: *Propheta non solum substantiam Dei ignorant, sed & substantiam ejus ignorant; vel non possunt*

plenè concipere substantiam, quantum non insaniunt, qui substantiam ipsam concipere putant, quod nugatorium videtur.

Grati autem dicuntur Adversarii unam eandemque rem exprimi, & attingi posse dupliciter, semel cognitione explicità, & semel implicità, nam primò in hoc dicto supponitur sapientiam implicitè contineri in substantia, quod secundum ipsos vel perinde est, ac includi formaliter in alio, id ipsum autem est in Controversia, nec assumi debet, sed probari, cum alioqui nihil responderent ad argumentum; vel si non est perinde ac includi formaliter, jam retorquetur contra ipsos: mirum si in eadem re est intrinsecè aliquid, quod explicità cognitione attingitur, & aliquid quod non attingitur in illa: ergo est aliqua distinctio in eadem re, quoad rationes aliquas, ex quibus sequitur cognoscibilitas diversa, ergo S. Chrysostomus quando cognoscibilitatem contradistinguit cognoscibilitati sapientiæ scilicet, & substantiæ Dei, & illa inter se distinguere censetur.

Confirmatur Argumentum ex ipso Chrysostomo l. c. in illum locum Pauli: *Ex parte cognoscimus, & ex parte prophetamus.* Non eo loco, inquit, solum, sed etiam alibi, non de substantia, sed de sapientia ipse quoque differens ea, quæ in providentia versatur, imò principaliter per illi locum sapientiæ intelligi pulchrè demonstrat in

in provida gentium, relictis Judeis, ad vitam electione, ut videtur est apud ipsum: atqui particula negativa *non*, & rationalis adverbialis *sed* veram quandam & actualement innuunt distinctionem, ergo. prob. min. ratione, nam si in quavis una re nulla est vera & actualis distinctio, sed omnes rationes objectivæ, quæ alio & alio conceptu per species alienas exprimentur, à parte rei sunt eadem indivisibilis formalitas, & ens omnino indistinctum, aut aliquid illius intelligens explicite totum totaliter, quod in illa re est, intelligit, & tunc immerito Chrysostomus diceret, *non de substantia, sed de sapientia differi* à Paulo, cum in hac hypothese loquendo de substantia necessario & de sapientia differendum foret; aut certe totum illud ignorans, aliquas formalitates ab eo diversas, quarum una sit loco substantiæ, alia loco sapientiæ substituere oporteret, quod est absurdum, eiq; expresse contradicit Chrysostomus ibidem & de ipsa Dei substantia sermonem esse: *Quare*, inquit, *quid in iis Paulus referat* Ex parte cognoscimus, *non id de substantia, sed de dispensationibus dici respondent*, moxque: *non de dispensationibus agi hoc loco, sed de ipsa Dei substantia, accipe ex his quæ adduntur*. Cum enim proposuisset, Ex parte cognoscimus, & ex parte prophetamus, adiunxit, nunc ex parte cognosco: tunc autem cognosca sicut & cognitus sum. Dic ergo à quo est cognitus: à Deone, an à dispositionibus? à Deo scilicet, Deum igitur ipsum ex parte cognoscit, non tamen ex parte, ut partem substantiæ noverit, partem ignoret, cum Deus Natura simplicissima sit: sed quod esse quidem Deum procul dubio noverit, quid autem substantia sit, omnino ignoret. Sapientem esse certo scit, quantum sapientia valet, nescit. Magnum esse minime ignorat, sed quemadmodum, & quæ sit ejus magnitudo, intelligere non potest, &c. hac de causa ex parte cognoscimus, & ex parte prophetamus. Dispensationes Dei maxime spectant ad sapientiam, & ideo merito ait Paulum hoc loco non de substantia solum, sed de sapientia differere: atqui secundum Chrysostomum, illa sapientia quæ non intelligitur seu comprehenditur, & quæ iisdem non accipitur hic pro dispensationibus, sed pro ipso esse formali, quod habet in Deo, hæc ipsa contradistinctur substantiæ, ergo admittit inter illa distinctionem, eamque veram & actualement, cum alioqui, ut ex jam dictis patet, & Scoto r. d. 3. q. 4. §. *Ad quod etiam Doctores*: tam perfecte videretur Deus cognosci, quantum ad omnem cognitionem realem vel conceptum realem, cum cognoscitur substantia sola vel sapientia sola, sicut si cognosceretur sub ratione utriusque, imò sub ratione omnium simul, quæ sunt in Deo, cognitio siquidem plurium relationum rationis non facit ad perfectiorem habendam cognitionem realem de aliquo, proinde perperam distinxisset Chrysostomus, quod in hoc loco non

de substantia solum, sed & de sapientia differuisset. Sed

Probatur secundo ex eodem Chrysostomo, nam quantumvis ibi ostendat contra Anomæos, nos ignorare Deum quid sit, & sapientiam quanta sit, attamen veluti quid nobis indubitatum supponit, subditque: *Quamquam non à sapientia substantia est, sed ex substantia sapientia*: ergo distinguit sapientiam à substantia: consequentiam vel inde cogitabis, quia alioqui non daretur substantia de & ex qua esset sapientia, proinde falsum esset dictum Chrysostomi, sequela patet primo, quia idem non est formaliter ex seipso, ergo ut habeatur substantia, ex qua sit, vel necesse est, ut ab illa aliquo modo distincta sit, vel secundo non esset taliter sapientia in Deo, ut illa ibi esse à S. Chrysostomo asseritur, si enim substantia Dei sit idem formaliter quod sapientia Dei, jam eo ipso non daretur ad modum & mentem Chrysostomi in Deo sapientia, quia non datur in eo illud alterum, seu aliquid à sapientia distinctum, ex quo illa deberet esse.

Respondent sufficienter salvari dictum Chrysostomi, si dicatur substantiam illam esse multisque distinctis ob sui perfectionem æquivalentem & virtualiter distinctam, ratione cujus virtualis multiplicitatis & distinctionis possit concipi & significari semel per modum principii denominati, & semel per modum formæ denominantis, ita ut substantia considerata, ut dicit ordinem ad sapientiam ut principatum appelleret & reduplicet explicite rationem principii veluti differentialem substantiæ, ut principium est, & consequenter à sapientia distinguitur, eique velut opponitur & vicissim sapientia ut explicite appellat rationem principii, substantiæ, ac ita fallum esse, quod idem producat à formaliter se ipso, cum sapientia sic considerata non includatur in explicito conceptu substantiæ, nec vicissim ut patet.

Sed hæc Responsio, ut patet ex dictis, contra ipsos est Adversarios, si enim substantia, ut appellat formaliter rationem principii, & reduplicat sensum explicitem, ergo jam nobiscum latentur substantiam, esto realiter & identice, non esse tamen formaliter sapientiam apud intellectum illa explicite concipientem, consequ. prob. quia conceptus ille explicitus in quo distinguuntur & velut opponuntur substantia & sapientia, non pender à negotiatione nostri intellectus, ex natura rei enim verum est, quod dicit Chrysostomus non à sapientia substantiam esse, sed ex substantia sapientiam, ergo ex natura rei distinguitur conceptus unus explicitus à conceptu explicito alterius. anteced. prob. quia aliàs S. Doctor eo loci à parte rei non de Deo, sed de conceptibus suis circa Deum dixisset *non à sapientia substantia, sed ex substantia sapientia est*, sicque manet argumentum prorsus insolutum.

382.

Sapientia
ex sub-
stantia
est, non
vicissim.

383.

384.

Practi-
datur fu-
ga argu-
menti.